

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/97/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010146
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123010146.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti Záujmového združenia občanov HOPE – POMOC ODSÚDENÝM o podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného a Záujmového združenia občanov HOPE – POMOC ODSÚDENÝM proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 14.03.2023 pod sp. zn. 2PP/6/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13.06.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosti odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, a navrhovateľa- Záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM, so sídlom Hlavná 4/12, Štvrtok na Ostrove, z a m i e t a j ú.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava podľa § 437 ods. 2 Trestného zákona, § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 67 ods. 1 Trestného zákona zamietol návrh záujmového združenia občanov HOPE - POMOC ODSÚDENÝM, so sídlom Hlavná 4/12, Štvrtok na Ostrove, IČO: 42275393 z 20.01.2023 (ďalej len Záujmové združenie občanov) o podmiennečné prepustenie odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., bytom A. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, z výkonu úhrnného trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 6T/40/2006 - 2569 z 31.07.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/112/2014-2589 z 25.11.2014 podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31.12.2005 vo výmere 20 (dvadsať) rokov so zaradením do III. nápravno-výchovnej skupiny (dnešný ústav na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia), ktorý na základe uznesenia Okresného súdu Trnava č. k. 5Nt/80/2016 - 17 z 10.03.2017 a uznesenia Okresného súdu Trnava sp. zn. 3Nt/48/2020 z 20.07.2020 vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. U odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z uloženého trestu odňatia slobody a zároveň prvá materiálna podmienka, splnenie ktorej súd vyvodzuje z pozitívneho hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu, no nebola splnená druhá materiálna podmienka, resp. že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd dospel k záveru o nesplnení druhej materiálnej podmienky poukazujúc na to, že odsúdený už v minulosti dostal jedinečnú šancu v podobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. V skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia viedol riadny život, avšak krátko po jej uplynutí (išlo len o niekoľko mesiacov) sa dopustil najzávažnejšej trestnej činnosti, akú náš Trestný zákon pozná a to trestného činu vraždy. Následne o ďalšie tri mesiace odsúdený spáchal ozbrojenú lúpež v banke. Tieto skutočnosti nedávali súdu žiadnu dostatočnú objektívne zistiteľnú a overiteľnú záruku, že by odsúdený v prípade podmiennečného prepustenia viedol riadny život a to i napriek podmienkam, ktoré záujmové združenie ponúklo odsúdenému a prednieslo súdu na verejnom zasadnutí (ubytovanie, práca, možnosť

kontakty s psychológom, vykonávanie práce z domáceho prostredia, teda eliminovanie stretávania sa odsúdeného s ďalšími ľuďmi), pretože len od osoby odsúdeného závisí ako by naložil so šancou, ktorú by od súdu v prípade podmienenečného prepustenia dostal. Len sám odsúdený by niesol zodpovednosť za svoje konanie a aktuálne aj nesie zodpovednosť za svoje konanie, keď napriek podmienenečnému odsúdeniu a následne podmienenečnému prepusteniu z výkonu trestu odňatia slobody je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody a to vo výmere dvadsiatich rokov. Ak odsúdený v minulosti naložil s touto jedinečnou šancou tak, ako naložil, nie je tu žiadny dôvodný predpoklad, že by ani s ďalšou eventuálnou možnosťou danou zo strany súdu reprezentujúceho spoločnosť nenaložil rovnako alebo obdobne.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil, ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, sťažnosť odsúdený A. B. a zároveň i Záujmové združenie občanov (č. I. 62 spisu).

Odsúdený A. B. odôvodnil zahlásenú sťažnosť osobitným písomným podaním (č. I. 74-77 spisu), v ktorom po úvodnej rekapitulácii výrokov napadnutého uznesenia namietal, že napadnuté uznesenie je nesprávne vo výroku v zmysle § 189 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a došlo k porušeniu ustanovení o konaní, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo. Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku namietal, že súd sa v opise nikde nevyjadruje, či táto splnená bola alebo nebola. Popis obsahuje len úvahy súdu, ktoré nevedú k jednoznačnému záveru. Poukazujúc na § 66 ods. 1 Trestného zákona a ustálenú judikatúru (R 44/1963) namietal, že poukazovanie na trestnú minulosť a zamietnutie žiadosti o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z tohto dôvodu činí napadnuté uznesenie nesprávnym. Okresný súd vôbec nezohľadnil, že na neho pôsobil a pôsobí trest, ktorý aktuálne vykonáva a vôbec nezohľadnil zmenu vplyvom aktuálneho trestu, resp. zmenu, ku ktorej u neho došlo od spáchania trestnej činnosti, za ktorú vykonáva trest.

Vzhľadom na § 66 ods. 1 Trestného zákona a ustálenú judikatúru (R 44/1963) zastával názor, že plnením svojich povinností a svojim správaním počas výkonu trestu preukazuje polepšenie, ale aj dôvodnosť očakávania vedenia riadneho života. Aj okresný súd mal za to, že si plnil svoje povinnosti počas výkonu trestu odňatia slobody, bol 23-krát disciplinárne odmenený, z toho 1-krát od posledného rozhodovania o žiadosti o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Disciplinárne potrestaný nebol, plní stanovené ciele programu zaobchádzania, zapája sa do činnosti pre všeobecný rozvoj, s vyznamenaním absolvoval ročníky štúdia na gymnáziu. Odsúdenému nie je zrejmé ako inak by mali byť zistené dôvody pre obe materiálne podmienky podmienenečného prepustenia ako práve zo správania odsúdeného počas výkonu trestu, čo okresný súd nepochopiteľne ignoruje.

V ďalšom namietal, že aplikácia § 66 ods. 1 Trestného zákona je neúnosne striktná a nesprávna. Podľa jeho názoru sa súd nesprávne dopustil tým, že opomenul, že závažnosť trestného činu je zohľadnená pri formálnej podmienke a to v príslušnej časti dĺžky trestu, z ktorého sa žiada o podmienenečné prepustenie. Bol toho názoru, že okresný súd nesprávne zamietol jeho žiadosť o podmienenečné prepustenie z dôvodu závažnosti trestného činu a podmienenečné prepustenie v minulej inej trestnej veci a ich vzájomných súvislostí, pretože tým úplne ignoruje jeho správanie po spáchaní trestných činov, ohľadom ktorého trestu žiada podmienenečné prepustiť, pričom od ich spáchania uplynula už doba vyše 18 rokov. Uvedené časové súvislosti skúšobnej doby podmienenečného prepustenia z minulého (iného trestu) a času trestných činov vraždy a lúpeže sú právne irelevantné z dôvodu, že sa ich nedopustil v nijakej skúšobnej dobe ani podmienenečného prepustenia z výkonu trestu v inej trestnej veci. Taktiež namietal, že prešiel z maximálneho stupňa stráženia až po ústav s minimálnym stupňom, uvedené však súd pri hodnotení materiálnej podmienky očakávania vedenia riadneho života opomína.

V ďalšom poukázal na dosiahnutie vzdelania počas výkonu trestu ako i na závery hodnotenia riaditeľa ústavu, pričom opätovne namietal, že napadnuté uznesenie nie je založené na starostlivom uvážení týchto okolností prípadu. Tiež namietal, že súd bagatelizuje záruky, ktoré ponúklo záujmové združenie. Všetky tie skutočnosti podľa názoru odsúdeného preukazujú, že sa dá očakávať, že povie riadny život. Ďalej uviedol, že to, či u neho nastala zmena osobnosti a prebehla resocializácia, môže zodpovedať len znalec z príslušného oboru. Poukázal tiež na to, že v napadnutom uznesení absentuje riadne odôvodnenie a je nepreskúmateľné v otázke, v čom konkrétne okresný súd vidí nesplnenie účelu trestu, ktorý v súčasnosti vykonáva.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby Krajský súd v Trnave v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a podmienenečne ho prepustil z výkonu trestu a určil mu primeranú skúšobnú dobu podmienenečného prepustenia. Alternatívne navrhol, aby Krajský súd v Trnave napadnuté uznesenie v zmysle § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Záujmové združenie občanov v zastúpení splnomocneného advokáta v písomnom zdôvodnení sťažnosti (č. I. 81-83 spisu) po úvodnej rekapitulácii výrokov napadnutého uznesenia namietalo, že konajúci súd sa veľmi stroho vysporiadal s (ne)naplnením druhej materiálnej podmienky pre podmienenečné prepustenie

odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, a to len s poukazom na správanie sa odsúdeného v minulosti. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považoval za nepostačujúce. Je predsa nemysliteľné, aby poukaz na minulosť odsúdeného, kvôli ktorej sa ocitol vo výkone trestu odňatia slobody a kvôli ktorej požaduje podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, bol dostatočným dôvodom pre zamietnutie takéhoto návrhu. Súd vzal do úvahy len tie okolnosti, ktoré sa bezprostredne týkajú najmä predchádzajúcej trestnej minulosti odsúdeného a jeho opakovaných zlyhaní, pričom sa náležite nevysporiadal s aktuálnou situáciou, v akej sa odsúdený nachádza, nehodnotil jeho snahu o nápravu, zmenu myslenia či vnímania sveta a to práve v kontexte s druhou materiálnou podmienkou

V ďalšom poukázal na ustanovenie § 1a zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom bol toho názoru, že potom sa javí argumentácia súdu ako zmätočná, keď pri prvej materiálnej podmienke bolo jej splnenie preukázané bez najmenších pochybností a pri druhej materiálnej podmienke sa jednalo o úplne opačnú argumentáciu. Poukázal i na to, že predchádzajúca trestná minulosť odsúdeného samozrejme predstavuje relevantný faktor podstatný pri posudzovaní prognózy budúceho života odsúdeného, avšak nemôže byť faktorom jediným, ako tomu bolo v prejednávanej veci. Minulosť človeka sa zmeniť nedá, preto pokiaľ by práve trestná minulosť mala predstavovať dôvod, pre ktorý je nutné zamietnuť návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, bol by tento inštitút úplne zbytočný a stratil by akýkoľvek význam a opodstatnenie. Nie je predsa možné vylúčiť potenciálnu možnosť, že sa odsúdený zmení, polepší a do budúcnosti od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Práve to je o. i. zmyslom a cieľom výkonu trestu odňatia slobody, teda ak možnosť polepšenia u odsúdeného neprichádza do úvahy, potom by aj samotný trest ako taký stratil svoje opodstatnenie. Na základe uvedeného mal za to, že argumentácia vedúca k záveru o nenaplnení druhej materiálnej podmienky je len všeobecná a nie je dostačujúca. Svoj názor o nedostatku prognózy vedenia riadneho života si konajúci súd založil len na základe predchádzajúceho jednania odsúdeného, ktoré už nie je možné zmeniť. V týchto súvislostiach zároveň bližšie poukázal na nález ústavného súdu Českej republiky, III. ÚS 1873/21.8.

Ďalej zastával názor, že uznesením a jeho argumentáciou bola odsúdenému vzatá akákoľvek nádej, že by vôbec niekedy mohol byť podmiennečne prepustený. Svoju minulosť odsúdený zmeniť nemôže a pokiaľ táto predstavovala jediný argument pre nevyhovenie návrhu na podmiennečné prepustenie, súd de facto prezumoval to, že žiadnemu návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného nemôže byť vyhovené. Minulosť odsúdeného je fakt, ktorý však nemôže obstáť ako argument sám o sebe. Je nutné nahliadať na osobu odsúdeného nie len cez jeho minulosť, ale takisto je nutné vnímať celoročný progres jeho osobnosti, zmenu jeho správania, myslenia, názorov, ktoré skutočnosti práve preukazujú snahu, ochotu a možnosť vedenia riadneho života po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Taktiež poukázal na to, že občianske združenie navrhlo prevzatie záruky za dovŕšenie nápravy odsúdeného a to v tých najpodstatnejších oblastiach života, týkajúcich sa najmä bývania, práce a psychologickéj pomoci. Súd sa však s týmito zárukami nevysporiadal, ale skôr vo svojom uznesení založil prezumpciu porušenia skúšobnej doby prípadného podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Naďalej mal za to, že v prípade odsúdeného boli splnené všetky tri zákonné podmienky pre jeho podmiennečné prepustenie a preto navrhol, aby bolo uznesenie zrušené a vec vrátená na nové konanie a rozhodnutie. Bol toho názoru, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné najmä s ohľadom na to, že návrh na podmiennečné prepustenie bol podaný zo strany záujmového združenia občanov. Preto bolo potrebné zamerať pozornosť na to, či ponúkané možnosti prevzatia záruky za nápravu odsúdeného, sú spôsobilé vplyvať na odsúdeného tak, aby bolo minimalizované riziko páchania trestnej činnosti zo strany odsúdeného po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Súd však v napadnutom uznesení jednoducho konštatoval, že záruky ponúkané združením nie sú dostatočné, nakoľko podľa názoru súdu spôsob vedenia života po podmiennečnom prepustení vždy závisí od odsúdeného. Podľa jeho názoru je preto nedostatočné, ak len veľmi stroho súd uvedie, že poskytnuté záruky nie sú dostatočné, bez toho, aby špecifikoval, z akého dôvodu nie sú dostatočné.

V ďalšom namietal, že súd sa nedostatočne vysporiadal aj s potrebou vykonania nového znaleckého dokazovania. Na verejných zasadnutiach, ktoré sa konali v rámci konania o ním podanom návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody bolo dané na zváženie súdu vykonanie znaleckého dokazovania znalcami z odvetvia klinická psychológia dospelých, psychiatria, teda rovnakými znalcami, akými boli vypracované znalecké posudky, ktoré boli oboznámené na verejných zasadnutiach a ktoré sú uvedené aj na prvej strane napadnutého uznesenia v časti, kde sú zhrnuté dôkazy, ktoré boli vykonané na verejnom zasadnutí (znalecké posudky z dňa 12.09.2005 a 25.08.2005),

nepovažoval za vhodné, aby boli takéto znalecké posudky vôbec aj čítané, z dôvodu ich neaktuálnosti. Preto bol toho názoru, že by bolo vhodné takéto dokazovanie vykonať, a to na účely ozrejmenia naplnenia druhej materiálnej podmienky, resp. aká je resocializačná prognóza odsúdeného. Z toho dôvodu podal takýto návrh na vykonanie dokazovania, to zn. vykonanie znaleckého dokazovania znalcami z odvetvia psychiatria a klinická psychológia pre dospelých, najmä za účelom posúdenia resocializačnej prognózy a na plnenia druhej materiálnej podmienky. V opačnom prípade, to zn. v prípade nevykonania znaleckého dokazovania, je nutné považovať záver o nenaplnení druhej materiálnej podmienky v tomto prípade za nepreukázaný a neodôvodnený.

Záverom Záujmové združenie občanov žiadalo, aby bolo napadnuté uznesenie zrušené a vec vrátená na nové konanie a rozhodnutie postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Odsúdený A. B. osobitným písomným podaním doplnil svoju sťažnosť (č. I. 85-111 spisu), v ktorej doplnení po úvodnej rekapitulácii výrokov napadnutého uznesenia namietal prvom rade odôvodnenie napadnutého uznesenia o nesplnení druhej materiálnej podmienky. Mal za to, že okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie len a výlučne na jeho správaní sa, za ktoré už bol potrestaný, preto prišlo k porušeniu zákazu dvojitého pripočítania vyplývajúceho z princípu ne bis in idem podľa čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd. V ďalšom poukázal na judikatúru a to konkrétne na nález ÚS ČR pod sp. zn. N195/91 SbNU, nález ÚS ČR pod sp. zn. II. ÚS 482/18, nález ÚS SR pod sp. zn. III. ÚS 355/2021, nález pod sp. zn. III. ÚS 355/2021, ktorých znenie priložil k sťažnosti. V ďalšom namietal, že v napadnutom uznesení absentuje riadne odôvodnenie, pretože okresný súd sa riadne nevenoval jeho možnému polepšeniu, nezohľadnil možnosť vnútornej premeny, nezaoberal sa tým, či už vykonaný trest splnil predpokladaný účel, neuviedol prečo by ponúknuté záruky nemali hrať žiadnu významnú úlohu pri vedení riadneho života, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Vzhľadom na vyššie uvedené opätovne navrhol, aby Krajský súd v Trnave v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a podmiennečne ho prepustil z výkonu trestu a určil mu primeranú skúšobnú dobu podmiennečného prepustenia. Alternatívne navrhol, aby Krajský súd v Trnave napadnuté uznesenie v zmysle § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Zástupca Záujmového združenie občanov v zastúpení splnomocneného advokáta sa vyjadril k odôvodneniu sťažnosti odsúdeného (č. I. 112 spisu) tak, že skutočnosti, ktoré považovali za potrebné uviesť, uviedli do znenia odôvodnenia sťažnosti a preto nepovažujú za potrebné sa vyjadrovať k sťažnosti podanej samotným odsúdeným.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosti odsúdeného a Záujmového združenia občanov nie sú dôvodné.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona, osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 a § 67 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správne záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, ako i prvá materiálna podmienka riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí pozitívne hodnotenie riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, avšak nebola splnená druhá z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

K druhej materiálnej podmienke krajský súd v prvom rade uvádza, že túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Na základe správne vykonaného dokazovania okresným súdom má aj krajský súd za to, že u odsúdeného nie je splnená tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode. Je dôležité poukázať na odpis z registra trestov odsúdeného, z ktorého je zrejme, že odsúdený bol trikrát súdne trestaný za páchanie rôznorodnej trestnej činnosti. Z odpisu registra trestov je tiež zrejme, že odsúdenému boli ukladané tak nepodmienečné tresty odňatia slobody, bol mu uložený i podmiennečný trest, dokonca bol z nepodmienečného výkonu trestu podmiennečne prepustený, avšak ani tieto odsúdenia nevedli k požadovanej prevýchove odsúdeného. Odsúdený sa opakovane dopustil ďalšej trestnej činnosti závažného charakteru (vraždy, lúpeže a porušovania domovej slobody), preto mu bol uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody. Vzhľadom na povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti odsúdeným ako i jeho kriminálnu minulosť možno konštatovať, že takéto okolnosti odôvodňujú obavu, že by v prípade podmiennečného prepustenia odsúdený nebol dostatočne pripravený viesť riadny život a nedopúšťal sa ďalšej trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je v súčasnosti možné len počas výkonu nariadeného trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je účinná ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

S poukazom na sťažnostné námietky odsúdeného krajský súd pripomína, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, 4 Urtos/9/2019) aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

V tejto súvislosti najmä však s poukazom na sťažnostné námietky sťažovateľov, v ktorých v súhrne namietali, že súd vzal do úvahy len tie okolnosti, ktoré sa bezprostredne týkajú najmä predchádzajúcej trestnej minulosti odsúdeného a jeho opakovaných zlyhaní a podobne, k týmto krajský súd uvádza, že materiálnu podmienku možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 2 Trestného zákona je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017) ako i prihliadať na charakter a povahu spáchanej trestnej činnosti. Z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodit', že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život. Preto aj napriek skutočnosti, že sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, riziko recidívy je s ohľadom na jeho trestnú minulosť stále privysoké.

Navyše, ani tá skutočnosť, že riaditeľ ústavu odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť, touto súd nie je viazaný. K tomu je potrebné uviesť, že síce podľa hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, avšak súd, ktorý rozhoduje o návrhu oprávnenej osoby na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním (návrhom) riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach,

príčom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré majú v danom smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, čo však u menovaného odsúdeného, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nie je možné jednoznačne konštatovať.

K ďalším sťažnostným námietkam krajský súd uvádza, že oceňuje správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a rovnako aj jeho záujem o vzdelávanie, avšak ani pozitívne správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody pre súd nerozptýlilo pochybnosti o tom, či od odsúdeného možno očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti. V danom smere krajský súd pripomína, že je pravdou, že každá osoba si v živote zaslúži dostať šancu na nápravu chýb, ktorých sa dopustila v minulosti a na preukázanie, že jej zlyhanie bolo ojedinelé a už sa nebude opakovať. Avšak odsúdený A. B. dostal zo strany spoločnosti, resp. súdu opakovane možnosť preukázať, a to podmiennečným odsúdením, že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti (a to tej najzávažnejšej) sa odsúdený vrátil i po podmiennečnom odsúdení, čo nasvedčuje len tomu, že podmiennečné odsúdenie u neho nemalo z hľadiska resocializácie a teda i celkového polepšenia žiadny význam. Navyše, odsúdený už bol z výkonu trestu aj podmiennečne prepustený, pričom podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Z týchto dôvodov vo vzťahu k osobe odsúdeného nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že bude viesť na slobode riadny život, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá opakovane (doposiaľ) páchala trestnú činnosť.

K sťažnostným námietkam oboch sťažovateľov, napr. že okresný súd bagatelizuje záruky, ktoré ponúklo záujmové združenie, pritom tieto podľa názoru odsúdeného preukazujú, že sa dá očakávať, že povie riadny život a podobne, k týmto krajský súd uvádza, že okresný súd sa v odôvodnení stručne a jasne vyjadril k návrhu záujmového združenia a jeho poskytnutiu spoločenských záruk voči osobe odsúdeného, pričom dospel k záveru o ich nedostatočnosti s ohľadom na trestnú minulosť odsúdeného. Nad rámec uvedeného súdom prvého stupňa v napadnutom uznesení, aj krajský súd je toho názoru, že v prípade Záujmovým združením občanov ponúknutých záruk (poskytnutie bývania, práce a psychologickéj pomoci) tieto sú v kontexte vyššie uvedeného nedostatočné na to, aby súd žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. Naopak podľa názoru krajského súdu, dlhodobé správanie odsúdeného spočívajúce v páchaní násilnej trestnej činnosti, ako aj predchádzajúca skúsenosť odsúdeného s výkonom trestu odňatia slobody, ktorá nevedla k jeho náprave, zakladajú dôvodné pochybnosti o vedení riadneho života v budúcnosti v prípade podmiennečného prepustenia, ktoré neeliminovali ani ponúknuté záruky. A preto aj napriek podmienkam, ktoré mu záujmové združenie po podmiennečnom prepustení vytvorilo, nemá vzhľadom na minulosť odsúdeného ani krajský súd dôveru v to, že by odsúdený v prípade podmiennečného prepustenia na slobode riadny život viedol. V súčasnej dobe má aj sťažnostný súd dôvodné pochybnosti o tom, či vzhľadom na osobnosť odsúdeného, ako osobu zjavne nerešpektujúcu právne predpisy a práva a slobody iných osôb, by ponúknuté záruky splnili svoj účel.

Pokiaľ obhajoba žiadala vykonať nové znalecké dokazovanie ohľadom ozrejmenia naplnenia druhej materiálnej podmienky, resp. aká je resocializačná prognóza odsúdeného, k tomuto krajský súd uvádza, že z hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu jednoznačne vyvstáva, že resocializačná prognóza je u odsúdeného menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Navyše, aj keď okresný súd na verejnom zasadnutí prečítal znalecké posudky (na č.l. 202-221 spisu), pri hodnotení tak prvej ako aj druhej materiálnej podmienky vychádzal len z predmetného hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu, o čom svedčí str. 13-14 odôvodnenia napadnutého uznesenia. Preto podľa názoru krajského súdu ďalšie znalecké dokazovanie v tomto smere by bolo nadbytočné, a to najmä s poukazom na všetky relevantné listinné dôkazy svedčiace sklonom odsúdeného k páchaniu závažnej trestnej činnosti ako i vypracované hodnotenie riaditeľom ústavu na výkon trestu odňatia slobody, z ktorých (dôkazov) jednotlivo i vo svojom súhrne boli súdu objasnené všetky dôležité skutočnosti pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu a o týchto ani krajský súd nemal pochybnosti.

K ostatným sťažnostným námietkam krajský súd pripomína, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Preto krajský súd ostatné sťažnostné námietky poukazuje na závery prvostupňového súdu o nesplnení

druhej materiálnej podmienky, tieto vyhodnotil ako nedôvodné, nakoľko považoval odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia za správne a logické, vychádzajúce z celkového komplexného hodnotenia osoby odsúdeného, jeho osobných a charakterových vlastností, celkového postoju k spoločenským normám a pravidlám, z prostredia, v ktorom žil pred nástupom na výkon trestu, z povahy a charakteru spáchanej trestnej činnosti. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 a § 67 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.